

Họ và tênSố báo danh.....

I. ĐỌC HIỂU (6.0 điểm)

Đọc văn bản sau:

NHÀN

Một mai, một cuộc, một căn câu
Thơ thần dầu ai vui thú nào
Ta dại, ta tìm nơi vắng vẻ
Người khôn, người đến chốn lao xao
Thu ăn măng trúc, đông ăn giá
Xuân tắm hồ sen, hạ tắm ao
Rượu, đến gốc cây, ta sẽ uống
Nhìn xem phú quý, tựa chiêm

(Nguyễn Bình Khiêm)

Lựa chọn đáp án đúng:

1. Chữ nhàn trong bài thơ được hiểu như thế nào?
A. Không làm gì vất vả, khó nhọc.
B. Không lo lắng suy nghĩ nhiều
C. Sống yên ổn không quan tâm đến ai
D. Sống thuận theo tự nhiên không màng công danh
2. Ý nào không phải là biểu hiện của lối sống nhàn trong bài thơ
A. Ung dung, thư thái trong việc làm, cùng như khi vui chơi.
B. Thích đi đây đi đó để thưởng ngoạn thiên nhiên.
C. Chọn nơi vắng vẻ, không thích chốn ồn ào, bon chen
D. Sinh hoạt giản dị mùa nào thức ấy .
3. Hai câu 5-6 cho ta hiểu gì về những sinh hoạt hàng ngày của Nguyễn Bình Khiêm?
A. Đạm bạc, thanh cao
B. Thiếu thốn, nghèo khổ.
C. Đây đủ, sung túc
D. Sang trọng, phú quý
4. Đặc sắc về ngôn ngữ biểu đạt của bài thơ là:
A. Cô đọng, hàm súc
B. Câu kì, trau chuốt
C. Tự nhiên, mộc mạc mà ý vị
D. Chân thực gần với ca dao
5. Dòng nào sau đây không phải là nhận xét về vẻ đẹp trong triết lí sống nhàn của bài thơ
A. Vẻ đẹp của bài thơ thể hiện ở tinh thần tự do lựa chọn cách sống cho mình
B. Vẻ đẹp của bài thơ thể hiện ở nhịp sống của con người hài hòa với nhịp điệu của thiên nhiên bốn mùa.
C. Vẻ đẹp của bài thơ thể hiện ở thú nhàn giản dị mà thanh cao như ngắm trăng, thưởng hoa, chơi đàn...
D. Vẻ đẹp của bài thơ thể hiện ở thái độ coi thường phú quý và danh lợi.

6. Câu thơ : *Khôn mà hiểm độc là khôn dại/ Dại vốn hiền lành ấy dại khôn giúp ta hiểu thêm gì về quan niệm khôn,dại của Nguyễn Bình Khiêm?*

- A. Lối sống cao ngạo , khác đời.
 - B. Lối sống thoát li, xa lánh cuộc đời
 - C. Xuất phát từ một triết lí sâu sắc về nhân sinh.
 - D. Cái khôn, dại trong cuộc đời là không thể lường hết được.
7. Quan niệm về khôn ,dại ở hai câu thơ có mối liên hệ với câu tục ngữ nào?
- A. Gần mực thì đen,, gần đèn thì rạng.
 - B. Ở hiền gặp lành, ở ác gặp ác
 - C. Xởi lời trời cho, so đo trời co lại
 - D.Ở bầu thì tròn, ở ống thì dài

Trả lời các câu hỏi:

- 8. Em hiểu thế nào là nơi *vắng vẻ* và chốn *lao xao* ?
- 9. Chủ đề *nhàn* trong bài thơ được thể hiện như thế nào?
- 10. Nguyễn Bình Khiêm có phủ nhận danh lợi phú quý không?

II. VIẾT (4.0 điểm)

Viết một bài luận (khoảng 500 chữ) phân tích đánh giá nội dung và nghệ thuật của tác phẩm *Thời gian* (Văn Cao)

Thời gian qua kẽ tay
Làm khô những chiếc lá
Kỷ niệm trong tôi
Rơi
như tiếng sỏi
trong lòng giếng cạn
Riêng những câu thơ
còn xanh
Riêng những bài hát
còn xanh
Và đôi mắt em
như hai giếng nước

----- Hết -----

Thí sinh không sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG THPT

ĐỀ KIỂM TRA CUỐI HK 1 LỚP 10
NĂM HỌC : 2022 – 2023

Môn: Ngữ Văn

Thời gian làm bài: 90 phút (Không kể thời gian phát đề)

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	6.0
	1	D	0.5
	2	B	0.5
	3	A	0.5
	4	C	0.5
	5	C	0.5
	6	C	0.5
	7	B	0.5
	8	- Nơi <i>vắng vẻ</i> là những nơi ít người, nơi thôn quê, rừng núi, hiều rộng hơn, đó là những nơi thanh tĩnh, không có cảnh đua chen tranh giành - Chốn <i>lao xao</i> là nơi có đông người, ồn ào, nơi chợ búa, thị thành, hiều rộng hơn, đó là nơi xa hoa, quyền quý, cũng là nơi người ta cạnh tranh sát phạt lẫn nhau để mưa cầu danh lợi cho mình.	1.0
	9	- Thể hiện qua quan niệm của tác giả: thích cảnh sống điền viên, gần gũi với thiên nhiên và không màng danh lợi - Thể hiện qua sự tự cho là đầy đủ: Vật dụng (mai, cuốc, cần câu) , thực phẩm(măng trúc, giá) đồ uống (rượu), phương tiện sinh hoạt (hồ sen, ao...)	1.0
	10	Trong bài thơ tác giả phủ nhận danh lợi, phú quý và ca ngợi cuộc sống hòa hợp với tự nhiên, xa lánh nơi quyền quý để giữ cốt cách thanh cao.	0.5
II		VIẾT	4.0
		a. <i>Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận</i> Mở bài nêu được vấn đề, Thân bài triển khai được vấn đề, Kết bài khái quát được vấn đề	0.25
		b. <i>Xác định đúng yêu cầu của đề.</i> <i>Ý nghĩa, giá trị của tác phẩm Thời gian của Văn Cao.</i>	0.5
		c. <i>Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</i> HS có thể viết bài nhiều cách trên cơ sở kết hợp được lí lẽ và dẫn chứng để tạo tính chặt chẽ, logic của mỗi luận điểm; đảm bảo các yêu cầu sau:	0,5
		* Giới thiệu ngắn gọn về tác giả, tác phẩm * Đặc điểm về nội dung và nghệ thuật của tác phẩm: Về nội dung - Thông điệp Văn Cao muốn gửi tới chúng ta qua bài thơ <i>Thời gian</i>	
			1,0

	+ Thời gian không vô hình, thời gian là khối vật chất có thể cân, đo, đo đếm được, nó trôi chảy nhẹ nhàng lặng lẽ, ta có thể cảm nhận được qua “kẽ tay”. + Thời gian vô cùng nghiệt ngã, thời gian có thể làm biến đổi tất cả, làm cho cuộc đời và kỉ niệm của con người tàn tạ, thậm chí bị xóa nhòa, đi vào cát bụi, rơi vào quên lãng: <i>Thời gian qua kẽ tay / làm khô những chiếc lá / Kỉ niệm trong tôi / Rơi / như tiếng sỏi / trong lòng giếng cạn.</i> + Riêng thơ, nhạc và tình yêu (cái đẹp của cuộc sống) thì bất chấp thời gian, vượt qua quy luật của thời gian, ở lại với đời “xanh” mãi mãi: <i>Riêng những câu thơ / còn xanh / Riêng những bài hát / còn xanh / Và đôi mắt em / như hai giếng nước.</i> Bài thơ ngắn, hình tượng ẩn dụ có sức khái quát cao thể hiện quan niệm sâu sắc về thời gian của nghệ sĩ Văn Cao: Thời gian làm khô chiếc lá đời người nhưng lại làm tươi xanh chiếc lá thơ, chiếc lá nhạc, chiếc lá tình yêu. -> Bài thơ giúp ta hiểu hơn về quan niệm thời gian, đồng thời hiểu thêm giá trị của Cái Đẹp qua những vần thơ chan chứa tình yêu cuộc sống của người nghệ sĩ đa tài. - Những suy cảm của bản thân về thời gian và cuộc sống: + Con người sống trong thời gian, sống cùng thời gian, không có cuộc sống nào không có quan hệ với thời gian. Có người chạy đua với thời gian, sống tích cực chới chạng, có người bị thời gian bỏ mặc, sống mỗi mòn vô nghĩa (dẫn chứng). + Tốc độ dòng thời gian trôi đi trong không gian sống của chúng ta là luôn như nhau, nhưng mỗi người, mỗi lúc lại có các cảm giác và cảm nhận khác nhau là do tâm thế và tinh thần của mỗi người, do những hoàn cảnh và tác động khác nhau từ môi trường sống. Về nghệ thuật: - Kết cấu độc đáo: Số câu trong mỗi đoạn không ổn định, đoạn đầu bốn câu và đoạn cuối ba câu. Số câu trong mỗi đoạn theo hướng giảm dần. Đó là cái lạ của bài thơ, xét về cấu trúc đoạn và văn bản. - Câu thơ độc đáo: vắt dòng, cũng có thể hiểu 12 dòng ấy chỉ có một câu vì toàn bộ bài thơ không có dấu chấm cuối câu. Đó là một cấu trúc mơ hồ khó hiểu. phần lớn là câu đặc biệt hoặc không xác định được thành phần nòng cốt của câu. Có câu theo cấu trúc đặc biệt như: “ Rơi”. Có câu không xác định được thành phần nòng cốt: “Làm khô những chiếc lá”. - Nhịp điệu của câu thơ cũng lạ thường và rất linh hoạt. Chẳng hạn như : “Rơi / như / tiếng sỏi / trong lòng giếng cạn.” Có thể ngắt nhịp cho câu này là 2/2/4..... -> Thời gian trôi qua rất nhanh và không bao giờ dừng lại, thời gian từ từ lặng lẽ tàn phá dần từng phần cuộc đời của con người. Chỉ có văn học nghệ thuật và những kỉ niệm đẹp về tình yêu là có sức sống lâu dài và không bị thời gian hủy hoại.	0,75
	d. Chính tả, ngữ pháp Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25

		<i>e. Sáng tạo:</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0.5
Tổng điểm			10.0